

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра спортивної медицини, здоров'я людини

Хавелко Г.С.

**ДІАГНОСТИКА ПОКАЗНИКІВ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВНОГО
СЕРЕДОВИЩА**

Лекція з навчальної дисципліни

„Методика проведення превентивної виховної роботи ”

для студентів спеціальності 014.14 Середня освіта (здоров'я людини)

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні кафедри спортивної
медицини, здоров'я людини

„28” серпня 2019 р. Протокол №
1

Зав.каф _____ Шиян О.І.

Львів 2019

Тема. ДІАГНОСТИКА ПОКАЗНИКІВ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА.

План

1. Завдання моніторингу формування превентивного виховного.
2. Принципи моніторингу формування превентивного виховного середовища.
3. Алгоритм оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища.

Як свідчать чисельні дослідження, показники середовища можуть підлягати діагностиці, експертизі, оцінюванню, контролю, моніторингу тощо. Моніторинг формування превентивного виховного середовища створюється як багаторівнева система, що складається з діагностики умов, необхідних і достатніх для формування превентивного виховного середовища ЗНЗ. Діагностика (від грец. *diagnostikos* — здатність розпізнавати) — засіб отримання результатів, інформації про критерії, показники досліджуваного об'єкта, оцінювання якості, стану педагогічних процесів і явищ для цілісного і об'єктивного уявлення про реальний стан об'єкту моніторингу.

1. ЗАВДАННЯ МОНІТОРИНГУ ФОРМУВАННЯ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВНОГО.

Провідними завданнями моніторингу формування превентивного виховного середовища ЗНЗ виступають:

розроблення методичного інструментарію для моніторингу, що дозволить об'єктивно оцінити якісні характеристики умов превентивного виховного середовища ЗНЗ;

- організація моніторингу превентивного виховного середовища у конкретному загальноосвітньому навчальному закладі;
- введення і комп'ютерна обробка даних моніторингу; аналіз результатів на педагогічній раді;
- прийняття управлінських рішень та прогнозування подальшого розвитку виховного середовища закладу;
- створення банку даних моніторингу.

2. ПРИНЦИПИ МОНІТОРИНГУ ФОРМУВАННЯ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА.

Моніторинг формування превентивного виховного середовища загальноосвітнього навчального закладу розроблено відповідно до таких принципів:

- 1) адекватності — означає вибір таких методик діагностики, які відповідають досліджуваному показнику, меті і завданням моніторингу, можливостям ЗНЗ;
- 2) науковості — передбачає аналіз одержаних даних відповідно до наукового обґрунтування формування превентивного виховного середовища ЗНЗ, спостереження за процесом його формування на основі закономірностей виховного процесу та управління ЗНЗ;
- 3) гуманізму — наголошує на тому, що застосування усіх методів та засобів моніторингу формування превентивного виховного середовища ЗНЗ не нанесе шкоди інтересам, потребам і правам дитини та інших учасників навчально-виховного процесу;
- 4) діагностичної спрямованості — підкреслює відповідність одержаної інформації розробленим критеріям та показникам превентивного виховного середовища;

5) прогностичності — полягає у реалізації можливості прогнозування тенденцій у формуванні превентивного виховного середовища;

6) проблемної організації — означає розроблення програми моніторингу лише за однією проблемою — формування превентивного виховного середовища у ЗНЗ;

7) оперативності — лежить в основі своєчасного аналітичного опрацювання інформації для швидкого прийняття управлінських рішень;

8) взаємодії — сприяє накопиченню і застосуванню інформації не лише для формування превентивного виховного середовища, а й для інших освітніх процесів у ЗНЗ;

9) об'єктивності — зумовлюється достатністю і точністю одержаної інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень;

10) інтегративності — реалізується через можливість співставлення показників процесу формування превентивного виховного середовища в різних загальноосвітніх навчальних закладах.

Ефективність моніторингу формування превентивного виховного середовища ЗНЗ багато в чому залежить від організаційних заходів, що здійснюються у ЗНЗ.

Наведемо орієнтовний розподіл обов'язків під час організації моніторингу:

директор ЗНЗ

— керує усією роботою з проведення моніторингу, узгоджує і координує вирішення усіх проблем, що виникають під час проведення моніторингу, визначає порядок його проведення і використання результатів; заступник директора

— здійснює підготовчу роботу, планує та контролює увесь збір інформації та етапи її опрацювання, вирішує оперативні питання; відповідальний за проведення моніторингу

— збирає карти оцінювання умов превентивного виховного середовища ЗНЗ, уводить дані до комп'ютера, розраховує інтегральну оцінку рівня сформованості превентивного виховного середовища ЗНЗ та визначає його рівень, надає інформацію; вчителі, батьки, учні

— виступають у ролі експертів, беруть участь в обговоренні результатів щодо формування превентивного виховного середовища ЗНЗ.

Мета діагностики в освітній діяльності, як стверджують полягає у визначенні оптимальної сукупності показників стану об'єкту моніторингу.

Етапи формування превентивного виховного середовища ЗНЗ доцільно оцінювати за критеріями та їх показниками. Критерій — це ознака, мірило на основі якої проводиться оцінка, визначення або класифікація об'єкта. Однією з провідних вимог до обрання критерію можна вказати «можливість виміру». Критерій вказує на ту чи іншу властивість досліджуваного об'єкта. Показники уявляють собою кількісну характеристику досліджуваного об'єкта. Тобто кожний критерій може бути схарактеризований деяким набором показників. Вибір показника визначає методики збору необхідної інформації.

3. АЛГОРИТМ ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ КРИТЕРІЇВ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА.

Алгоритм оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу передбачає таку послідовність дій:

1. Збір необхідної інформації: проведення анкетування, бесід, спостереження, ознайомлення із документацією, матеріально-технічною базою навчального закладу тощо.

2. Зіставлення отриманих даних відповідно до вимог оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу.

3. Оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу, наведених в карті, за визначеними умовними балами

. 4. Оцінювання кожного показника на основі його вагового коефіцієнту.

5. Комплексна інтегральна оцінка показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу за сумарною шкалою (формула 1).

6. Якісна оцінка показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу (визначення рівня (етапу) формування превентивного виховного середовища навчального закладу).

7. Прийняття управлінських рішень для оптимізації організаційно-педагогічних умов превентивного виховного середовища навчального закладу.

8. Моніторинг ефективності діяльності учнівського і педагогічного колективів щодо забезпечення організаційно-педагогічних умов превентивного виховного середовища (принцип зворотного зв'язку).

Література:

1. Моніторинг якості освіти [Електронний ресурс] / Ірина Булах // Моніторинг якості освіти. — 78 с. — Режим доступу : http://www.irf.ua-files/ukr/programs_edu_ep_328_ua_meqfv.doc

2. Єжова О. О. Методика оцінювання здоров'яспрямованої діяльності навчального закладу / О. О. Єжова — Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010. — 44 с. 3. Оржеховська В.М. Про концепцію превентивного виховання / В.М. Оржеховська // Практична психологія і соціальна робота. — 1999. — № 5

4. Оржеховська В.М. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх : навч. посіб. / В.М. Оржеховська, Т.Є. Федорченко. — Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А. — 2008. — 375 с.

5. Федорченко Т. Є. Профілактика девіантної поведінки школярів в умовах соціокультурного середовища: соціально-педагогічний аспект : монографія / Тетяна Федорченко. — Черкаси : ПП Чабаненко Ю.А., 2011. — 488 с.

6. Енциклопедія освіти / голов. ред. В.Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с. 158

7. Єжова О. О. Методика оцінювання здоров'яспрямованої діяльності навчального закладу / О. О. Єжова — Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010. — 44 с.

8. Єжова О. О. Формування ціннісного ставлення до здоров'я в учнів професійно-технічних навчальних закладів : монографія / Ольга Єжова. — Суми : МакДен, 2011. — 412 с.

9. Єльнікова Г. Науково-методичний супровід організації та розбудови громадсько активних шкіл в Україні / Г. Єльнікова, О. Марчак // Теорія та методика управління освітою. — № 3. — 2010.

Алгоритм оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу передбачає таку послідовність дій:

1. Збір необхідної інформації: проведення анкетування, бесід, спостереження, ознайомлення із документацією, матеріально-технічною базою навчального закладу тощо.

2. Зіставлення отриманих даних відповідно до вимог оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу.

3. Оцінювання показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу, наведених в карті, за визначеними умовними балами

. 4. Оцінювання кожного показника на основі його вагового коефіцієнту.

5. Комплексна інтегральна оцінка показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу за сумарною шкалою (формула 1).

6. Якісна оцінка показників критеріїв превентивного виховного середовища навчального закладу (визначення рівня (етапу) формування превентивного виховного середовища навчального закладу).

7. Прийняття управлінських рішень для оптимізації організаційно-педагогічних умов превентивного виховного середовища навчального закладу.

8. Моніторинг ефективності діяльності учнівського і педагогічного колективів щодо забезпечення організаційно-педагогічних умов превентивного виховного середовища (принцип зворотного зв'язку).

Методика передбачає як залучення експерта (експертів) для збору необхідної інформації, так і проведення анкетування. Експерт самостійно заповнює карту інтегральної оцінки рівня сформованості превентивного виховного середовища навчального закладу (табл. 15). Необхідні розрахунки виконує або експерт, або особа, відповідальна за проведення моніторингу формування превентивного виховного середовища ЗНЗ. Інтегральна оцінка педагогічних умов навчального закладу щодо процесу формування превентивного виховного середовища розраховується за формулою 1 (пункти 4, 5 алгоритму дій):